

Oslo kommune

Elev- og lærlingombudet

Kunnskapsdepartementet
Pb 8119 Dep.
0032 Oslo

Dato: 28.09.09

Deres ref:

Vår ref:

Saksbehandler:
SI

Arkivkode:

Forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven, bortvisning av elever. Høringssvar.

Kunnskapsdepartementet sendte ovennevnte sak på høring 5. juni d.å. Elev- og lærlingombudet i Oslo er ikke invitert til å avgi høringsuttalelse. Ombudet velger likevel å henvende oss til Kunnskapsdepartementet i denne saken.

Etter ombudets oppfatning bør ikke lovendringen vedtas i sin nåværende form. Ombudet sitter med omfattende detaljkunnskap om skolenes håndtering av mange enkeltsaker, og disse viser at skolen i dag har store problemer med å oppfylle de mest elementære forpliktelsene etter forvaltningslova og god forvaltningspraksis. En rekke enkeltsaker dokumenterer at skolene ikke klarer å håndtere krav om skriftlighet, om å la partene uttale seg, om å gi minnelig tid til forberedelse før møter som inngår i forvaltningsprosessen og om oppfølging av henvendelser i rimelig tid.

Dette innebærer i sum en betydelig risiko for at elevenes elementære rettigheter som borgere blir brutt. Mangelen på skriftlighet og rutiner fører i mange situasjoner til at selv alvorlige saker må behandles som ord-mot-ord. Dette er spesielt uheldig ettersom elevene har vanskelig for å nå frem med sin versjon, grunnet liten erfaring og lav alder. Det er derfor umulig å tilrå en ytterligere desentralisering og ansvarsoppdeling av de formelle beslutningsprosessene på skolen, selv om man skulle ønske en sterkere lærerautoritet.

Innvendingene nevnt i de foregående avsnittene må i særdeleshet gjelde vedtak om bortvisning. Retten til opplæring er den mest sentrale rettigheten for elevene, og det er ikke tilrådelig å innføre elementer av tilfeldig omgang med denne rettigheten.

Ombudet er også bekymret for måten denne lovendringen har blitt presentert i media og hvordan enkelte lærere og skoleledere tolker endringen. Etter ombudets oppfatning åpner ikke lovendringen for noen utvidelse av skolens anledning til bortvisning. De samme kravene til alvorlighet og/eller gjentakelse gjelder. Samtaler med lærere og skoleledere indikerer at denne lovendringen av mange oppfattes som en blankofullmakt til å utvise elever etter lærerens skjønn. Departementet har derfor et omfattende klargjøringsarbeid foran seg dersom lovendringen vedtas. Ombudet ber i så fall departementet om å utvikle mer detaljerte bestemmelser om hva som kjennetegner et alvorlig brudd på et reglement. Ombudet vil i denne sammenheng foreslå at ordensreglementene særskilt må spesifisere

hvilke brudd som regnes som alvorlige, og eventuelt hvor mange gjentakelser som kvalifiserer til bortvisning.

Til slutt er det grunn til å gjøre departementet oppmerksomme på at flere skoler har gått i møte med problemer knyttet til forsentkomming uten å delegere bortvisningsmyndighet til enkeltlærere. En betydelig utfordring har vært å stramme inn på kravene uten å skyve fra seg de minst motiverte gruppene av elever. En tilnærming til forsentkomming som ikke er bevisst denne problemstillingen vil kunne ha store, negative effekter på skolens mål om sosial utjevning.

Med vennlig hilsen

Sigve Indregard
elev- og lærlingombud